

Antična Sparta

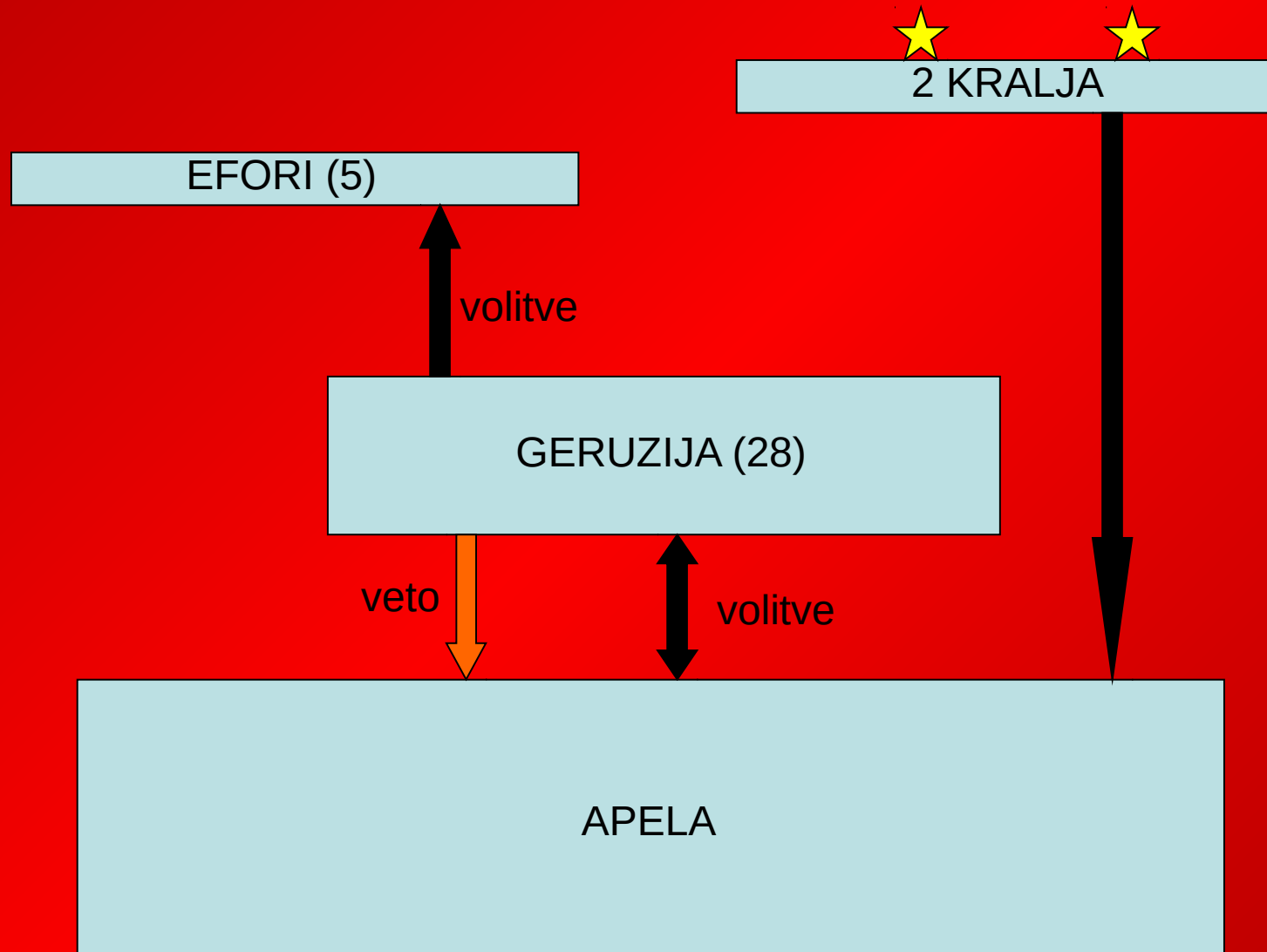
- Dorska polis, ob reki Evrotas v pokrajini Lakonija (Lakedaimon - Λακεδαιμόν)

Zgodovina

- 9. stoletje p.n.š. – jug Peleponeza zavzamejo in poselijo Dorci
- 550 p.n.š. – ustanovljena peleponeška zveza
- 5. stoletje p.n.š. – grško-perzijske vojne
- 431-404 p.n.š. – peleponeška vojna
- 371 p.n.š. – Tebe premagajo Sparto
- 359-336 p.n.š. – Filip II. Makedonski doseže prevlado v Grčiji
- 146 p.n.š. – postane rimska provinca
- 1834 n.š. – grški kralj Otto razglasi ustanovitev sodobne Sparte

Politična ureditev

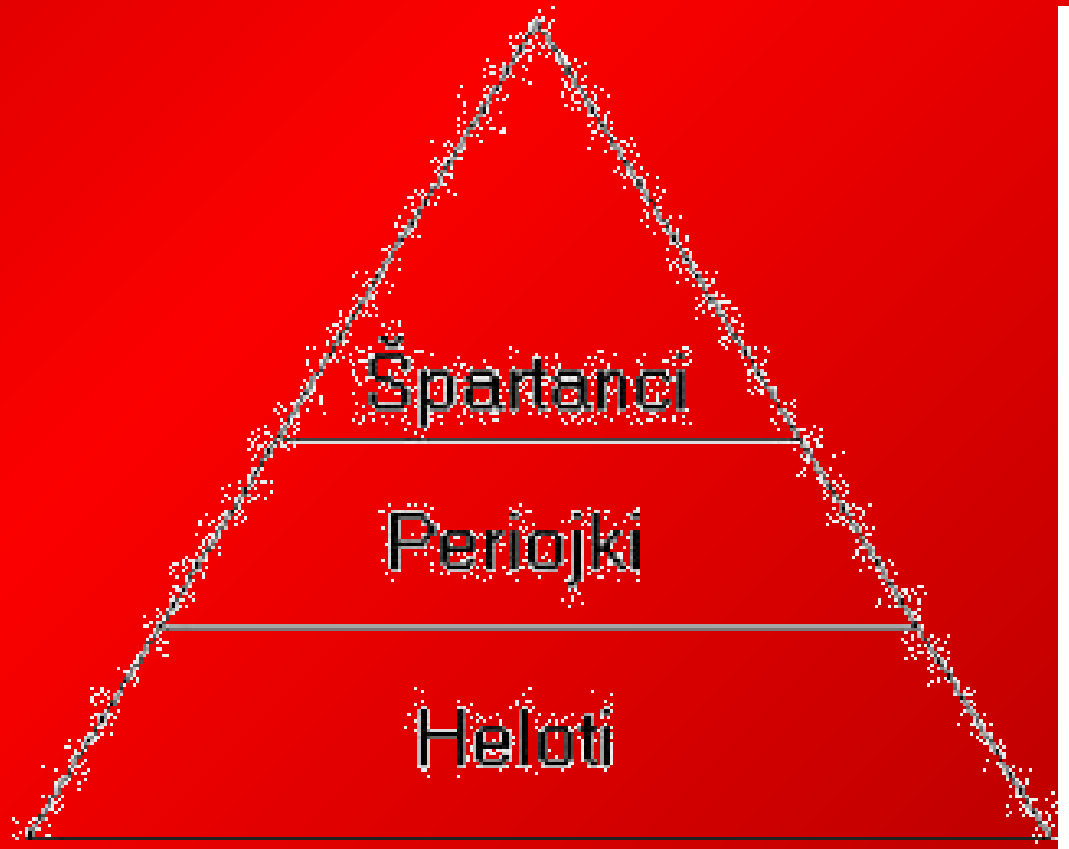

Spartanska družba

Spartiatii – potomci Dorcev
vse politične in osebne pravice

Trgovci, obrtniki, poljedelci
Osebnostno svobodni

Potomci starega prebivalstva
Opravljali delo sužnjev

Vzgoja

- Ob rojstvu so starešine odločale o življenju otroka
- Do 7. leta jih vzgajajo dovilje
- Nato vzgojo prevzame država
- Deklice so deležne enake vzgoje

Spartanke

- Ženske so v Sparti uživale veliko večjo svobodo in ugled kakor njihove sodobnice drugod po antični Grčiji.
- Na primer:
 - Dovoljeno jim je bilo posedovati in upravljati z lastnim posestvom, prav tako pa so lahko upravljale s posestvi svojih mož, ko so bili ti v vojni.
 - Zakon jim je priznaval svobodno izbiro moža in jim dovoljeval vložitev ločitve, v enaki meri kot moškim
 - Le redko so se poročale pod 20. letom
 - Oblačile so se v lake in kratke tunike ali pa so bile gole, vendar le ob posebnih praznikih

Zanimivosti

Λ

Sparanski znak je bila grška črka lambada (enačimi jo z našo L), ko je predstavljala besedo Lakadonec

Homerjeva Sparta

Sparta, ki jo srečamo v Homerjevi Iliadi je Sparti, ki so jo ustanovili Dorci sličan le po imenu in lokaciji. Ocenjujejo, da je 80 let starejša.

- **Lakonski odgovor**

Spartanci niso marali dolgovezernih govorov, pač pa so cenili kratke, zgoščene in jedernate odgovore in si preizadevali s čim manj besedami povedati bistvo. Anekdota pravi, ko je Filip II. poslal v Sparto sla z besedami: »če prestopim meje Lakonije, bom porušil Sprat do tal«, so mu ti odgovorili: »Če.«

- **Namesto slovesa**

Ko so se spartaci odpravljali na boj, so jim žene izročile njihove ščite in jih pospremile z besedami: » S ščitom ali na njem.«

Kar je pomenilo da naj se vrne ali mrtev ali kot zmagovalec.

Literatura

- <http://en.wikipedia.org/wiki/Sparta>
- V. Brodnik, R. A. Jernejčič, Z. Radonjič, T. Urankar-Dornik: Zgodovina 1
- A. Svore: Stari grki; Slovenska matica,